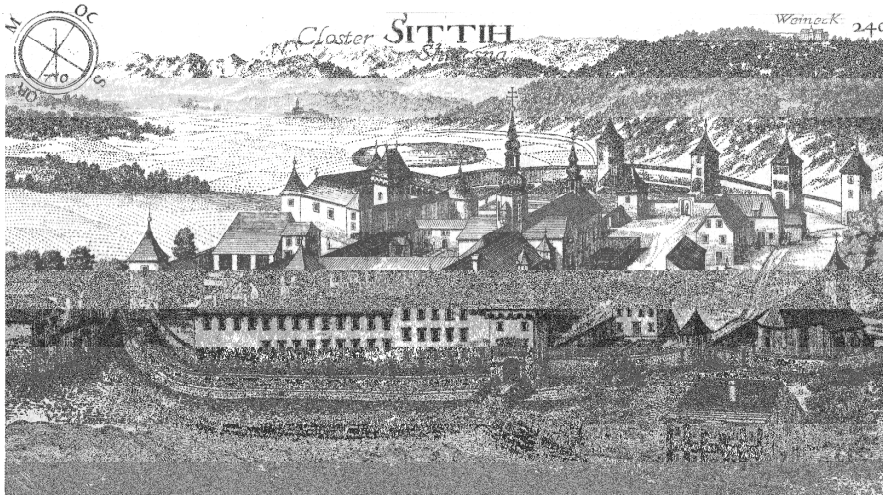

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 4, letnik XIII.
oktober 2014

Vsebina

Magdalena Tovornik:	Beseda predsednice	55
dr. Bruno Ravnikar:	Anton Brglez 1927 – 2014	56
dr. Bruno Ravnikar:	Napovedovanje folklornih prireditev	57
Vesna Bajić S.:	28. simpozij študijske skupine za etnokoreologijo ICTM	59
Lucija Lepšina:	FS KUD Oton Župančič Artiče v Italiji.....	60
Neža Mikelj:	Folklorna skupina Stična v Romuniji	61
Jernej Skubic:	FS Židan parazol na Kitajskem	63
Katja Rizmal:	Koledino potepanje po Franciji	65
Tjaša Ferenc:	Napovedi dogodkov in seminarjev JSKD	66
	Napoved prihajajočih dogodkov naših članic.....	67
foto: Matic Oblak:	FS Židan parazol na Kitajskem	68

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica	Janja Ravnikar
član	Janez Florjanc
član	Božidar Fabjan

Prispevke pošiljajte na: janja.ravnikar@gmail.com

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Samostan Stična. (Stična). Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske XI, 530/531 diff.

Beseda predsednice

Večina naših članic v teh jesenskih dneh že dela analizo letošnjih gostovanj. Folklorni festivali so po večini že mimo, čeprav se nekatere skupine še vedno pripravljajo tudi na jesenski del gostovanja doma in zlasti na tujem. Tudi letos je naša CIOFF® sekcija dobila kar nekaj vabil za gostovanje v tujini. Za večino se je našel vsaj en, največkrat pa kar več kandidatov in Strokovni svet ZLTSS je moral sprejeti odločitev o tem, katera skupina bo predstavljala Slovenijo na nekem CIOFF® festivalu. Nekatera vabila so ostala odprta, največkrat zato, ker so bili stroški za udeležbo preveliki in jih skupine ne zmorejo. Naše članice so se udeležile tudi nekaj festivalov, ki ne nosijo oznake CIOFF®. Večkrat smo povedali, da temu ne nasprotujemo, zahtevamo pa, da nas skupina o udeležbi obvesti in pošlje enako Poročilo kot za vsa druga gostovanja. Vsem, ki ste se me spomnili z razglednico, se najlepše zahvaljujem!

Tudi Slovenija je zanimiva za tuje folklorne skupine. Skozi vse leto smo prejeli veliko ponudb za nastope, zlasti komercialnega tipa. Mnoge skupine, predvsem izven Evrope, opuščajo tradicionalne elemente svojih plesnih korakov in obredov, tradicijska glasbila pa nadomestijo s "playback". Tako dobimo plesno "revijo", ki naj bi pritegnila širši krog gledalcev. Kljub temu, da so gledalci zelo pomembni deli folklornih nastopov, pa si naša organizacija prizadeva za ohranjanje tega, čemur v UNESCO pravijo nesnovna kulturna dediščina in tradicijska kultura. V Sloveniji bi morali posvetiti več strokovne pozornosti odkrivanju te dediščine in postavljanju pozabljenih plesov in običajev na oder. Pogumno dejanje v tej smeri je predstavitev FS France Marolt, ki smo jo lahko videli na letošnjem spomladanskem koncertu v Cankarjevem domu.

Jesen je čas sestankov. Kongres, sestanki Sektorjev, Kulturna konferenca in Forum bodo potekali od 22. do 28. oktobra v nemškem Bautznu. Tudi letos nam je uspelo pridobiti častno pokroviteljstvo generalne direktorice UNESCO Irine Bokove. CIOFF® je tudi na dobri poti, da še izboljša svoj status v UNESCO. Odločitev o tem bo znana konec leta.

Pred koncem leta se bomo znova sestali tudi doma. Sejo Izvršnega odbora in Strokovnega sveta načrtujemo najkasneje v začetku decembra, zato že sedaj pozivam zlasti naše regijske predstavnike, da povečajo stike s folklornimi skupinami, ki delujejo na njihovem regionalnem področju. Vsi mi smo namreč tukaj predvsem zaradi naših članic.

Magdalena Tovornik, predsednica ZLTSS

Anton Brglez 1927 – 2014

Na deževen, turoben četrtek 11. julija smo se poslovili od nekdanjega predsednika in častnega člana ZLTSS ter dolgoletnega vodje cirkovške folklorne skupine "Vinko Korže" Antona Brgleza. Rodil se je 20. 2. 1927 v Šikolah, kjer je takoj po drugi svetovni vojni sodeloval v dramski skupini. Ko se je leta 1955 oženil, se je preselil v Cirkovce, kjer je Vinko Korže že leta 1931 osnoval folklorno skupino. Postal je predsednik prosvetnega društva ter skrbel za moški in mešani pevski zbor, dramsko in tamburaško skupino. Po Koržetovi smrti 1961 je prosvetnemu društvu priključil tudi folklorno skupino. Pričela se je doba raziskovanja ljudskih šeg in navad ter okoliških plesov, kjer mu je bil v veliko pomoč Maks Medved. Pozneje je sam prevzel strokovno vodstvo folklorne skupine in z njo prepotoval Sicilijo, Italijo, Avstrijo, Nemčijo, Švico, Nizozemsko, Liechtenstein, Švedsko, Poljsko, Češko, Belorusijo, Madžarsko, Bolgarijo in nekdanje jugoslovanske republike. Skupina je s svojimi *ploharji* redno nastopala tudi na ptujskem Kurentovanju. Za svoje delo je prejel številna državna in mednarodna priznanja. Največ mu je pomenilo prvo mesto in zlato odličje, katero je prejela njegova skupina na tekmovanju skupin Alpskega loka v Trentu v konkurenci skupin iz Francije, Švice, Avstrije in Slovenije.

Kasneje je prevzel odgovorno mesto predsednika Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije. V nelahkih pogojih se je z njemu lastno zagnanostjo boril za priznanje in pravice naše organizacije. Zastopal je našo državo na nekaterih mednarodnih skupščinah CIOFF® ter skoval mnoge osebne zveze.

Leta 2005 je bil na letni skupščini ZLTSS imenovan za častnega člana naše organizacije. Tona je preminil 6. 7. 2014, njegov spomin pa bo ostal v naših srcih, zlasti še folkloristov Dravskega polja.

dr. Bruno Ravnikar, predsednik strokovnega sveta ZLTSS

Napovedovanje folklornih prireditev

Na seminarjih za vodje folklornih skupin je bilo pogosto povedano, da predstavlja bistveni del odrskega prikaza tudi napovedovanje sporeda. Njegova naloga je predvsem seznaniti občinstvo z na odru prikazano tematiko, kar velja tako za ples, glasbo, kostume ter uporabljene glasbene inštrumente, kot tudi za običaje in prilike, ob katerih se je prikazani spored izvajal. To zahteva dobro pripravo, v kateri imata odgovorno vlogo režiser prireditve in umetniški vodja gostujoče skupine. Zato mora organizator prireditve še pravočasno zahtevati od gostujoče skupine podroben opis sporeda. Na podlagi tega bo režiser lahko pripravil ustrezen opis – napovedovanje samega sporeda. V kolikor tega skupina ni poslala, mora režiser pravočasno zahtevati opis sporeda. Zaradi tega je treba pričeti s stiki z gostujočo skupino pravočasno, da se kasneje še lahko uskladi manjkajoče podrobnosti. Nema lokrat ponavljamo, da s pravilnim napovedovanjem **vzgajamo občinstvo**.

Takšna naj bi bila idealna predstavitev folklorne prireditve! V praksi pa zasledimo od tega ideala mnoga odstopanja, ki bolj ali manj kvarijo celoten vtis. Nemalo njih sem doživel tudi sam in jih želim podrobno opisati z željo, da se jim bodo naši organizatorji folklornih prireditev v bodoče izogibali.

1. Gostujoča skupina je pravočasno poslala bogat opis skupine in slikovno gradivo. V opisu navaja, koliko časa skupina deluje, kje je nastopala (zlasti mednarodna gostovanja) in kakšna domača in mednarodna odličja je v tem času prejela. Navede tudi imena svojih koreografov, umetniških vodij in vodij orkestrov. Ker iz teh podatkov režiser ne more izluščiti ustreznega opisa sporeda, mora od gostujoče skupine pravočasno zahtevati manjkajoče podatke. Napoved, brez podatkov o izvajanih plesih in običajih, moramo oceniti kot nepopolno in potemtakem za neustrezno. Pozorni moramo biti tudi do skupin, ki niti same ne vedo, kaj v resnici predstavljajo na odru!
2. Nekajkrat sem bil priča, ko je skupina v svoji predstavitvi opisala kot svoje izvirno glasbilo *gusle*, a se je na odru predstavila s klavirsko harmoniko.

3. Gostujoča skupina je pravočasno poslala ustrezen opis svojega sporeda. Pogosto izvaja dve točki zapored. Dogodilo se je, da je napovedovalec sporeda prvo točko opisal kot drugo točko in obratno drugo točko kot prvo, kar je pri občinstvu povzročilo začudenje. Zato je nujno, da režiser in vodja skupine pred samim nastopom preverita vrstni red programskih točk. Doživel sem tudi že, da je gostujoča skupina nastopala na dveh zaporednih večerih. Zaradi prej navedenih razlogov je bila prvi večer predstavljena z opisom sporeda drugega večera in drugi večer z opisom prvega.
4. Gostujoča skupina prireditelju ni posredovala nikakršnih informacij o svojem sporedu, zato si je bil prireditelj zamislil improvizirati opis skupine po svoje. Napovedovalec je simpatično opisal glavne značilnosti države, iz katere prihaja skupina. Opisal je tudi turistične in kulinarčne značilnosti te države. Žal ni bilo nobene besede o izvajanjem sporedu. Tega ne bi smeli dopustiti in bi morali pravočasno zahtevati opis sporeda skupine!
5. Organizator sploh ni imel namena predstaviti sporeda občinstvu, zato je poslal med posameznimi točkami na oder dva simpatična mladeniča, ki sta razdirala bolj ali manj umestne šale, katerim se je številno občinstvo prisrčno krohotalo. Kljub simpatičnemu sprejemu s strani občinstva ni bilo nobenega opisa izvajanih plesov in moramo se vprašati, če smo s tem vzgajali občinstvo?

Zato nasvet tudi skupinam, ki gostujejo na mednarodnih festivalih. Vodja skupine mora pred samim nastopom obvezno preveriti pri napovedovalcu, če ima pripravljen opis točke, katero bo skupina v resnici izvajala.

Te moje vrstice so bile napisane z željo, da se navedene napake ne bi več ponavljale – vsaj ne pri nas!

dr. Bruno Ravnika, predsednik strokovnega sveta ZLTSS

28. simpozij študijske skupine za etnokoreologijo ICTM

Na otoku in v mestu Korčula se je v času od 7. do 17. julija 2014 in v organizaciji Inštituta za etnologijo in folkloristiko iz Zagreba odvijal 28. simpozij študijske skupine za etnokoreologijo mednarodnega združenja za tradicijsko glasbo ICTM (International Council for Traditional Music). Simpozija se je udeležilo čez sto dvajset strokovnjakov za ples, raziskovalcev in znanstvenikov s celega sveta. Pomembno je poudariti, da je sedež tega svetovnega združenja ravno v Ljubljani, generalni sekretar pa je dr. Svanibor Pettan, profesor etnomuzikologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

V ospredju omenjenega simpozija sta bili dve temi. Prva se je nanašala na ples in naracijo oz. pripoved (angl. Dance and narratives), druga na ples kot snovno in nesnovno kulturno dediščino (angl. Dance as Tangible and Intangible Cultural Heritage – ICH). V okviru teme o plesu in naraciji je bilo veliko različnih pristopov: naracija kot metodologija; metodologija kot naracija; naracija v plesu samem, v performansu; naracija skozi besede, zvok, slike in film; naracija plesalcev in o plesalcih; iz notranje, osebne, v zunanjo perspektivo; naracija v plesu iz sociokulturnega in sociopolitičnega konteksta; iz lokalne, globalne in zgodovinske perspektive; naracija v prenosu plesnega znanja pred in tekom plesnih vaj; osebne naracije plesnih raziskovalcev.

V drugi temi so predavatelji spregovorili o ključnih vprašanjih o kulturni dediščini. Ali je nesnovna kulturna dediščina enako kot tradicija? Ali je nasprotna globalizaciji? Čigava je kulturna dediščina? Kdo si "lasti" in kdo "pozna" tradicije? Kdo odloča o tem? Unesco konvencija je politika. Kar nekaj predavateljev je poudarilo, da je to "kulturna politika". Vsak narod ima lastne kriterije o tem, kaj je kulturna dediščina, snovna ali nesnovna, in svoj sistem klasifikacije. Prikazani so bili primeri, kako je ICH interpretirana v različnih državah. Kar nekaj predavateljev tudi dela v nacionalnih raziskovalnih centrih za ples in glasbo in kritično so premišljevali o kriterijih Unesca kot tudi o svoji poziciji v odnosu do ustaljenih konvencij, države in različnih skupnosti ter navsezadnje do praktične plesno-glasbene vsakdanje aktivnosti. O posameznih temah, predavateljih in o poteku simpozija je bolj podrobno opisano tudi na spletu na <http://korcula-2014-ictm.info>.

Vesna Bajić Stojiljković v sodelovanju s Siri Maeland (Norveška), Miriam Phillips (ZDA), Yolanda van Ede (Nizozemska), Chifang Chao (Tajvan)

FS KUD Oton Župančič Artiče v Italiji

Odrasli artiški folklorniki smo to leto slovensko plesno izročilo predstavljali na mednarodnem folklornem festivalu v mestu Castiglione del Lago, ki leži ob jezeru Trasimeno v pokrajini Umbrija v srednji Italiji. Festival je potekal od 11. do 16. avgusta, poleg nas pa so nastopile še folklorne skupine iz Šrilanke, Belorusije, Italije in Albanije.

Pot smo začeli 11. avgusta in se mimogrede za nekaj ur ustavili še v Firencah, kjer smo si ogledali glavne znamenitosti in prvič izkusili izjemno vročino, ki nas je spremljala še celo turnejo. Na cilj smo prispeli pozno popoldan, prvi festivalski dan pa je bil 12. avgust, ko smo se skupine združile v povorki skozi mesto Foiano della Chiana in nato tam tudi nastopile. V naslednjih dneh so koncerti, ki so običajno trajali pozno v noč, potekali še v krajih Cortona, Badiaccia Camping Village in Castiglione del Lago. Naši nastopi, v katerih smo predstavili štajerske in gorenjske plese, so trajali od 25 minut pa do ene ure, kar nam je predstavljalo kar nekakšen izziv. Ne samo, da nismo vajeni tako dolgih nastopov, tudi kombinacija folklornih kostumov in vročine nas je rahlo zdelala, pika na i pa je bilo še pomanjkanje kondicije, kar je bilo posledica predhodnih poletnih dopustov. Poleg plesnih nastopov smo skupno sodelovali še v treh povorkah in se na gradu sestali z mestnimi oblastmi, kjer smo bili lepo sprejeti.

Na splošno festival ni bil takšen, kot smo jih vajeni. Že sama organizacija je nekoliko pešala, začenši z nastanitvijo v neočiščeni telovadnici srednje šole s skupnimi tuši in pomanjkljivimi stranišnimi školjkami, kar smo si delili še s skupino s Šrilanke. Za dekleta pa je bilo verjetno najhujše dejstvo, da ni bilo niti enega ogledala. Luknje v organizaciji so se kazale še tekom tedna. Od postanega trdega kruha za zajtrk, nobene zaloge navadne pitne vode glede na vremenske razmere, do netočnosti in nezanesljivosti, kar smo se vsakič znova trudili spregledati. Česar nismo mogli pozabiti, pa je bil opis Slovaške namesto Slovenije na uradnih letakih festivala. Kakorkoli, letos so se izkazali predvsem z lepimi lokacijami koncertov in velikim številom obiskovalcev.

Celostno gledano je bilo dogajanje, pripravljeno s strani organizatorjev, bolj pasivno, zato smo si aktivnosti v prostem času zrežirali sami. Že prvi večer smo razočarani ugotovili, da jezero ni najbolj primerno za kopanje, kar je pomenilo, da bo prosti čas potrebno zapolniti drugače.

V torek smo si ogledali grad Castiglione del Lago, ki nas je prevzel s čudovitim razgledom na mesto in jezero, v sredo pa smo čas namenili spoznavanju bližnjega mesta Assisi. Najprijetnejše je bilo četrtkovo popoldne, ki smo ga preživel v kampu Baddiaccia, kjer smo se rekreativno sproščali ob odbojki, kopanju v bazenu in sončenju.

Stvar, ki smo jo najbolj pogrešali, je bil spoznavni večer oz. druženje z ostalimi skupinami. Ne glede na to, za zabavo smo poskrbeli sami in bilo je je obilo, če odštejemo vsakodnevni (tudi kolektivni) popoldanski spanec. Festival si bomo zagotovo zapomnili tudi po gasilskih vajah moškega dela ekipe, saj se hidrantu ob šoli enostavno niso mogli upreti; po testeninah s paradižnikovo omako in po novih mladih oboževalcih, članih pevskega zbora iz Velike Britanije, s katerimi smo en večer priredili kar svoj mini koncert. Tako smo čas na festivalu maksimalno izkoristili in naše delo predstavili še tujemu občinstvu, hkrati pa imeli dobrih pet dni časa za druženje in zabavo.

Lucija Lepšina

Folklorna skupina Stična v Romuniji

Po štirih letih smo se člani folklorne skupine Stična spet odpravili v Romunijo, na mednarodni folklorni festival v mesto Buzau (jugovzhod Romunije). Na več kot 1300 km dolgo pot smo se odpravili z avtobusom v četrtek popoldan. Čeprav smo mislili, da se bomo vsaj do Romunije peljali po avtocesti, smo se morali že na Štajerskem premikati bolj po polžje, tako da so bili naši nadaljnji postanki zelo kratki, da smo sploh pravočasno prispeli na festival.

Takoj ko smo prišli do hotela, kjer smo bili nastanjeni, smo se hitro preoblekli in že smo se sprehajali v povorki še z ostalimi skupinami iz Bolgarije, Francije, Grčije, Makedonije, Srbije, Ukrajine in z domačo folklorno skupino. Zbrali smo se v parku Crang, kjer smo zapeli himno in zaplesali dolenjske plesse. Fantje so publiko navdušili s klobučkovim plesom. Po naporni vožnji in nastopu smo že komaj čakali na večerjo v našem hotelu, nato pa smo se v jedilnici družili s francosko skupino.

V soboto smo se odpeljali izven mesta do vulkanov Noroisi (v prevodu: blatni vulkani). To niso vulkani, kot smo jih vsi pričakovali, niso veliki in niso nas nič prestrašili z bruhanjem lave. Blatni vulkani nastanejo zaradi plinov, ki prihajajo iz tridesetih kilometrov pod površjem. Plini gredo skozi plast ilovice in nato skozi podtalno vodo in tako potisnejo ilovico in vodo na površje, nastajajo pa majhna področja, ki spominjajo na obliko vulkanov. Po kosilu v mestu smo se pripravili na nastop v Crang parku. Predstavili smo se s prekmurskimi in belokranjskimi plesi, ki gledalcev tudi niso pustili ravnodušnih.

V nedeljo smo se z romunskim avtobusom Golden dragon z večkrat počenim sprednjim steklom odpeljali v hribe do kraja Manzalesi. Romunski šofer nas je šokiral s hitro vožnjo in svojimi sposobnostmi manevriranja med avtomobili in množico ljudi. Na lepem prizorišču na prostem smo prikazali dolenjske plesse, potem pa so nas povabili na dobrote z žara in pivo. Po ogledu stojnic in nakupu nekaj spominkov je sledila še nora vožnja nazaj v dolino do hotela. Če avtobus ni mogel mimo avtomobilov, parkiranih ob cesti, so na pomoč priskočili kar naši folklorniki in premaknili avtomobile, da smo se lahko peljali naprej. Komaj smo v hotelu legli na postelje, da bi se malo odpočili, že smo se začeli preoblačiti. Še zadnjič smo se sprehodili po ulicah mesta v prekmurskih nošah in na zaključni prireditvi zaplesali še nekaj atraktivnih plesov. Ob polnoči smo dočakali večerjo skupaj z ostalimi skupinami. Tudi tokrat na krožniku ni manjkal pečen piščanec. Nazdravili smo na uspešno izpeljane nastope in lepo organiziran festival.

V ponedeljek smo vstali že zelo zgodaj, da smo pospravili vse kostume, po zajtrku pa se odpravili proti Bukarešti, kjer nas je vodil naš Leon. Ogledali smo si nekaj zanimivih delov mesta, se po jezeru vozili s kanuji in v parku zapravljali zadnje romunske leve. Vsi skupaj smo se slikali še pred palačo parlamenta, ki je zrasla v obdobju totalitarne vladavine Nicolae Ceausesca in je s svojimi 350.000 m² druga največja zgradba na svetu, prekaša jo le Pentagon.

Proti večeru smo sedli na avtobus in po enaindvajsetih urah srečno prispeli domov. Imeli smo se lepo in se pet dni smejali kjerkoli in kadarkoli, saj je v družbi članov folklorne skupine Stična vedno zabavno.

Neža Mikelj, FS Stična

FS Židan Parazol na Kitajskem

Od 15. do 20. 5. je bila Folklorna skupina Židan Parazol gostja festivala "China Funing International Cattle Song Culture and Art Week", ki se je odvijal pod okriljem CIOFF® v mestecu Funing v provinci Jiangsu na severovzhodu Kitajske in je bil mednarodno dobro zastopan, saj so poleg domačih skupin nastopile še skupine iz Indije, Tajske, Rusije, Romunije, Srbije, Šri Lanke, Egipta in Slovenije. Prizorišča festivala so bile tako dvorane v kulturnih domovih kot dvorane v šolah in na odprtem, na nogometnem igrišču gimnazije Funing. Povedati je treba, da smo se nahajali v povsem drugem okolju s povsem drugim izročilom in kulturo. Prireditelji so se trudili zagotoviti najboljše pogoje za nastopajoče, a jim je tu in tam zmanjkalo izkušenj. Organizacija nastopajočih skupin je bila zelo dobra, saj so skupine vnaprej natančno vedele, kdaj nastopajo, za pravočasen prihod na prizorišče pa so skrbeli organizatorji s svojimi prostovoljci, ki so bolj ali manj govorili angleški jezik. Ker seveda ne poznamo kitajskega jezika in kulture, težko sodimo, a smo imeli občutek, da festival ni bil najbolje marketinško podprt, v kar so nas prepričala mesta nastopanja (gimnazija) in vnaprej zagotovljeno občinstvo (osebje policije in vojske). Gostitelji so se soočali tudi s slabim ozvočenjem, sicer pa je bil festival organizacijsko dobro izpeljan.

Kot napisano, nastopajoče skupine so prihajale tako iz Azije, Afrike in Evrope kot Indijske podceline. To je v veselje organizatorju zagotavljalo raznolikost nastopajočih, ne pa nujno tudi kvalitetne predstave kulturnega izročila in okolja, iz katerega so sicer prihajale nastopajoče skupine. Medtem ko je mladinska skupina iz Rusije preko tradicionalnih ruskih pesmi do vrhunskosti izrazila znanje svoje plesne šole, ji je manjkala spremljajoča glasba na tradicionalnih glasbilih. Podobno lahko rečemo za Indijo in Tajsko. Ker ne poznamo kulture, je težko reči, ali so se v skupinah Indije, Tajske in Šri Lanke sicer tradicionalna oblačila v istem nastopu prepletala s sodobnimi oblačili, namenjenimi nastopanju. Večkrat se je tako zdelo. Po drugi strani je folklorna skupina iz Egipta predstavljala svojo tisočletno kulturo na dveh povsem različnih performansih. Prvi je predstavljal čas faraonov, drugi pa čas, ko se je v Egipt prelila plesna kultura islama. Nismo videli trebušnih plesov, pač pa *ples derviša*. Izjemni predstavi, polni aktivnega gibanja in plesa. Skupine iz Indije, Tajske in Šri Lanke so imele izjemno dolge in po segmentih ponavljajoče se plesne predstave. Vsekakor predolgo, da bi lahko gledalec ohranil pozornost skozi cel nastop.

Bližje nam so bile predstave plesnih skupin iz Romunije in Srbije. Poudariti je treba njihovo željo po predstavljanju ženitnih plesov in plesov dvorjenja v pravih, tradicionalnih oblačilih s področja, iz katerega so prihajali. Pese so izvajali ob spremljavi dveh do štirih igralcev na tradicionalna glasbila. Torej, pravi nastopi, nastopi v duhu CIOFF®-a. Ker so te skupine, tudi naša, nastopale v povsem drugem okolju, so tudi pozele največ zanimanja za folklorna izročila svojih držav.

Naša skupina je nastopala z gorenjskimi, dolenjskimi in koroškimi plesi. Bili smo edini, ki smo prikazali ples v paru. Menim, da smo tudi najbolj celovito prikazali našo kulturno izročilo, saj smo bili stilsko ustrezno oblečeni glede na ples, katerega smo prikazovali. Kot popolni eksoti smo bili deležni tudi največ zanimanja, tako zaradi oblačil, plesov, glasbe, kot tudi zaradi nošnje narodnih noš in dostojnega vedenja.

Domače skupine so predstavljale navade in izročila plesa ter petja in noš, ki so jih ljudje peli, plesali ali nosili ob delu na polju, kjer jim je bila v pomoč živina. Tudi delovni naslov festivala je bil »cattle songs«, torej pesmi, ki jih pojejo na polju ob delu z živino. Nastope so opredeljevali kostumi živih barv, predvsem rdeče, iz materiala, podobnega svili, petje ter prikaz dela z živino. Žal je slabo ozvočenje večkrat onemogočalo popoln nastop. Za nas, ki prihajamo iz drugega okolja, je bilo zanimivo, včasih pa, žal, tudi skoraj komično, saj so starejši ljudje predstavljali svoje izročilo na nek površinski, instant način. Kot da ne bi imeli dovolj ozaveščenega odnosa do preteklosti.

Strnemo lahko, da je festival organizacijsko uspel, da smo bile skupine zadovoljne s pogoji nastopanja, da pa bi, glede na to, da je bil festival pod CIOFF® okriljem, pričakovali od vseh skupin bolj natančno sledenje filozofiji predstavljanja kulturnega izročila brez sodobnih vložkov oblik glasbe iz elektronskih naprav, sodobnih oblačil in nedodelanih kostumov.

Mesec dni po naši vrnitvi smo prejeli pošto kitajskega CIOFF®-a. Poslali so nam potrdilo, da je skupina KUD Židan parazol zmagovalka omenjenega festivala. Bili smo prijetno presenečeni in mislili smo, da so to poslali vsem skupinam. Ker pa smo se konec avgusta udeležili festivala v Leposaviču na Kosovem in tam srečali še dve skupini, ki sta bili na Kitajskem, sta nam potrdili, da niso prejeli ničesar.

Jernej Skubic

Koledino potepanje po Franciji

Po treh letih premora smo se Koledniki zopet odpravili na gostovanje v tujino. Lokacija: Francija, Saintes. Po mesecih priprav je bila pred nami noč pred odhodom, ko je bila nestrpnost na višku. Na pot smo se odpravili v četrtek, 10. julija v popoldanskih urah, v Saintes na jugozahodu Francije pa smo prispeli v petek popoldan in se po dolgem čakanju, med katerim smo dobili občutek, da nas sploh niso pričakovali, namestili v tamkajšnjem dijaškem domu. Preostanek dneva smo imeli prost, tako da smo imeli čas raziskati okolico in se navaditi na francoski zrak. Zvečer so imeli vodje skupin sestanek z organizatorji, ki je trajal skoraj tri ure in med čakanjem smo se odločili, da bomo pripravili večer slovenske pesmi in plesa. Po prvih zvokih iz harmonike se je ploščad pred domom napolnila. Škoti, Indijci in Makedonci so se nam pridružili. Naučili smo jih pobleško polko, pa rašplo in kačo vit. Preizkusili smo se tudi v pastirici in šivali smo kowtre. Po sestanku smo izvedeli, da se je program spremenil in imamo tudi soboto prosto. In da otvoritvena slovesnost odpade. Vzdihihnila sem in se vprašala, kaj neki nas čaka v tem tednu?!

V nedeljo dopoldan smo vse skupine odšle k maši, kjer smo ob zvokih harmonike in violine zapeli. Zvečer smo prebili led s prvim nastopom in med urejanjem nas je napovedovalec napovedal. Na vrsti smo bili šesti, sedaj naj bi nastopila druga skupina. Kako to, da omenja Slovenijo, sem se spraševala. In v trenutku pride vodič po nas, da gremo plesat. Kako, če smo na vrsti šele čez eno uro. Izvedeli smo da je do spremembe prišlo, ker se je povezovalc tako odločil, kljub temu, da nihče o tem ni vedel nič. Po nastopu smo se preoblekli in čakali. Vodiča smo vprašali, zakaj čakamo, in dejal je, da tudi sam ne ve, zakaj, in bo šel vprašat. Ko je prišel nazaj, nam je povedal, da imamo povorko po mestu in naj se oblečemo nazaj v kostume. Po pogajanjih smo rekli, da bomo v povorko šli, ampak ne v kostumih.

Naslednji dan smo se odpravili na povorko, kjer so sodelovale vse skupine na festivalu (Indija, Martinique, Turčija, Makedonija, Rusija, Škotska, Ekvador, Kolumbija, Kitajska). Pred samim začetkom smo čakali več kot dve uri. Koliko ljudi in koliko navdušenja. Rok in Gašper sta vsak dan izvedela program za naslednji dan. Program, katerega so nam pred odhodom na gostovanje pripravili, se je zelo

spremenil. Nič ni ostalo tako, kot je bilo predvideno. Tako smo iz programa, ki naj bi ga imeli 40 minut, prišli na program, ki je bil dolg 90 minut. In tako smo imeli tri celovečerne nastope.

Hrana nas tokrat ni navdušila. Kjerkoli pristaneš, vedno te čaka nekaj posebnega in specifičnega. In tokrat kar niso mogli verjeti, da nismo preveč navdušeni nad ribanim korenčkom in grahom, ki ga pri vsakem obroku ni manjkalo. Prav tako ni manjkalo hrenovk na sto in en način. Obroke so nam večkrat razdelili otroci, stari med pet in osem let. Nikakor niso mogli razumeti, da šest košaric kruha pri 26 ljudeh izgine, kot bi trenil. Ko smo hoteli še več, se je bilo treba precej pogajati.

Kljub vsem spremembam glede odhodov na nastope, ki so se iz dneva v dan in včasih iz minute v minuto spreminjali, kljub temu, da smo na nastope čakali včasih nekaj ur, in kljub temu, da so bili organizatorji dostikrat zelo izgubljeni in niso vedeli, kako se česa lotiti, smo si Koledniki naredili nepozabno turnejo. Prihoda domov smo se vsi po tihem veselili, saj smo že pogrešali govejo juho in domačo posteljo, skupaj pa smo preživeli dvanajst nepozabnih dni.

Katja Rizmal

Napovedi dogodkov in seminarjev JSKD

JSKD vam pripravlja naslednje dogodke in seminarje:

- Državno srečanje odraslih folklornih skupin, Le plesat me pelji, 2. del; Sežana, 18. 10. 2014;
- Seminar ob Le plesat me pelji; Sežana, 18. 10. 2014;
- Državno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, Pevci nam pojejo, godci pa godejo 2014; Zreče, 22. 11. 2014;
- Seminarji: Godčevstvo na Slovenskem, Petje ljudskih pesmi, Harmonika kot ljudsko glasbilo; Zreče, 22. 11. 2014.

Tjaša Ferenc, folklorna dejavnost JSKD

Napoved prihajajočih dogodkov naših članic

V letu 2014 praznuje 20 let delovanja FS Juliana. Koncert bo 25. oktobra 2014 v dvorani hotela Kompas v Kranjski Gori ob 19. uri.

V letu 2014 praznuje 40. obletnico delovanja Folklorna skupina Rej Šmartno pri Slovenj Gradcu. Koncert bo 15. 11. 2014 ob 19. uri v telovadnici osnovne šole Šmartno pri Slovenj Gradcu.

29. 11. 2014 v dvorani na Breznici OFS Breznica iz KD dr. France Prešeren Žirovnica–Breznica organizira koncert ob 20. letnici delovanja.

FS KD Anton Stefanciosa Rogatec praznuje v letu 2014 30 let delovanja. Koncert bo 29. 11. 2014 v Športni dvorani Rogatec ob 18. uri.

Letni koncert FS KTD Miklavž pri Ormožu bo v soboto, 6. decembra 2014 ob 18. uri v dvorani pri Miklavžu pri Ormožu.

K. P. Š. H. D. Vuk Karadžić iz Radovljice prireja naslednje prireditve:

- 22. 11. 2014 v Radovljici 5. Vukovi dnevi. Poleg folklornih skupin iz Slovenije bodo gostili skupini iz Srbije in Avstrije;
- 20. 12. 2014 v Čufarjevem gledališču na Jesenicah 3. Novoletni koncert društva;
- 17. 1. 2015 na Jesenicah 2. Mednarodni otroški festival folklore pod imenom *Razigrani Tabančiči*.

Letni koncert FS Triglav Slovenski Javornik – Jesenice z gosti FS KD "Miško Kranjec" iz Velike Polane bo v soboto, 13. 12. 2014 ob 19. uri v Kulturnem domu Julke in Albina Pibernika na Slovenskem Javorniku.

"Večer s FS Dragatuš in gosti" bo v soboto, 13. decembra 2014 ob 19. uri v Kulturnem domu Črnomelj.

FS Židan parazol na Kitajskem (foto: Matic Oblak)